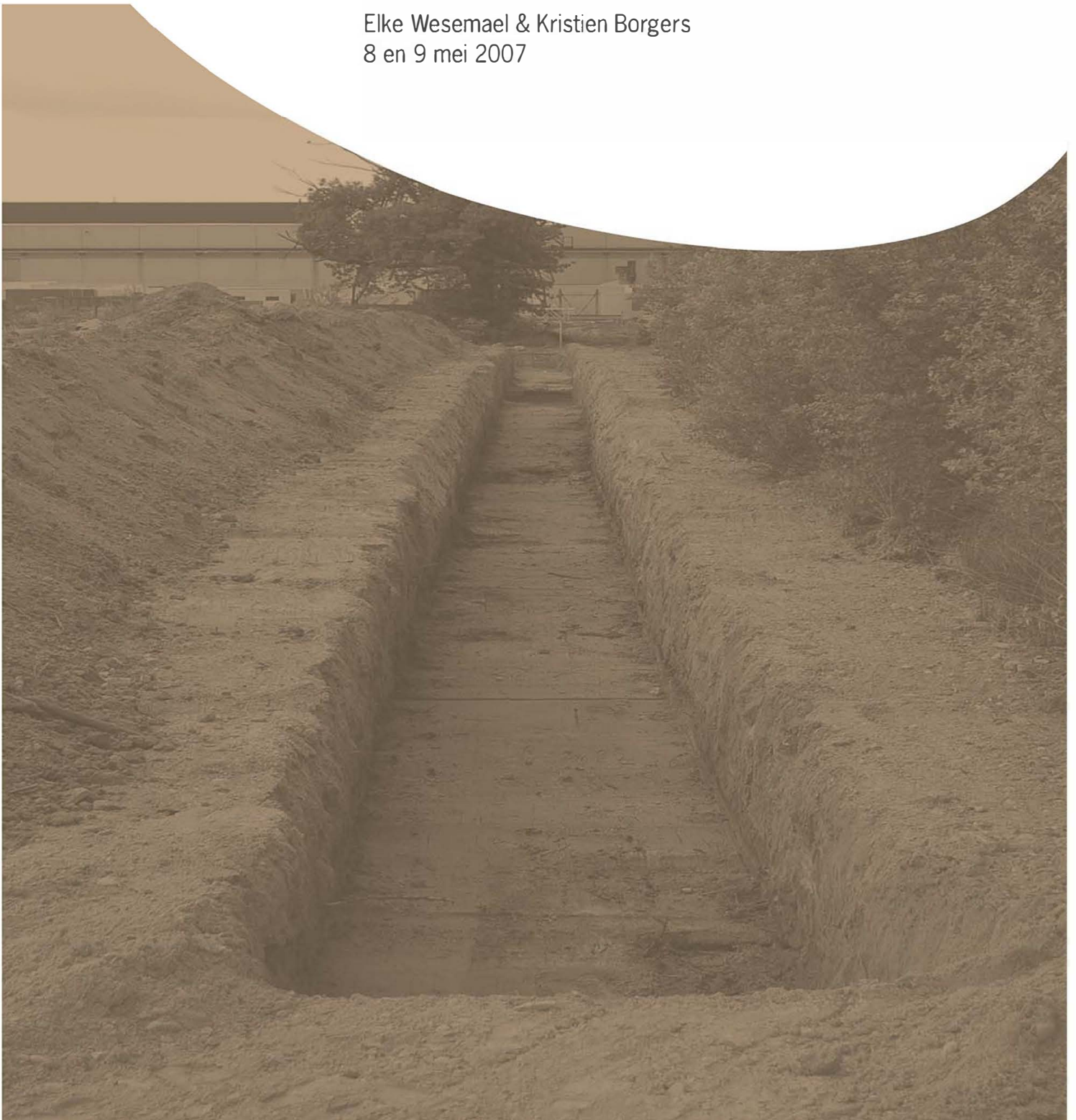

RAPPORT 15

Prospectie met ingreep in de bodem aan de Heulentakstraat te Dilsen-Stokkem.
Onderzoek naar aanleiding van de aanleg van een containerpark.

Elke Wesemael & Kristien Borgers
8 en 9 mei 2007

ARON bvba
Archeologisch Projectbureau

ARON Rapport 15

**Prospectie met ingreep in de bodem aan de Heulentakstraat te
Dilsen-Stokkem. Onderzoek naar aanleiding van de aanleg van een
containerpark.**

Mei 2007

Elke Wesemael & Kristien Borgers

Project: Prospectie met ingreep in de bodem aan de Heulentakstraat te Dilsen-Stokkem. Onderzoek naar aanleiding van de aanleg van een containerpark.

Opgravingscode: DI-07-HE

Opdrachtgever: TECHNUM nv

Datum terreinonderzoek: 8 en 9 mei 2007

Projectverantwoordelijke: Elke Wesemael

Uivoerend team ARON bvba: Kristien Borgers en Elke Wesemael

Metaaldetectie: Elke Wesemael

Archeologisch depot: Museactron Maaseik

Op de teksten en de foto's geldt een auteursrecht. Gelieve ons de wens om gebruik te maken van de teksten of de bijgeleverde foto's schriftelijk over te maken op info@aron-online.be. Zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van ARON b.v.b.a. mag niets uit deze uitgave worden veeelvoudigd, bewerkt, en/of openbaar gemaakt door middel van web-publicatie, druk, fotocopie, microfilm of op welke andere wijze ook.

ARON bvba
Grote Markt 12/2
3700 Tongeren
www.aron-online.be
info@aron-online.be
tel/fax: 012/213207

© ARON bvba, Archeologisch projectbureau, 2007

Inhoud

1. Inleiding	4
2. Situering van het onderzoeksgebied	4
3. Het onderzoek	6
a. Doelstellingen	6
b. Verloop van het onderzoek	6
c. Onderzoeksresultaten	7
4. Conclusies en aanbevelingen	8
5. Bijlage 1: Fotolijst	9

Prospectie met ingreep in de bodem aan de Heulentakstraat te Dilsen-Stokkem. Onderzoek naar aanleiding van de aanleg van een containerpark.

1. Inleiding

Aan de Heulentakstraat te Dilsen-Stokkem zal in het voorjaar van 2007 een containerpark en een bufferbekken worden aangelegd. Dit bouwproject wordt ingeplant in een gebied dat door de Vlaamse overheid als 'archeologisch waardevol gebied' werd geëvalueerd.

In de nabije omgeving werden in het verleden zowel steentijdmateriaal als neolithische artefacten, ijzertijdscherven, Romeinse keramiek en vroegmiddeleeuws aardewerk aangetroffen.

Gezien de bouw van het containerpark enkele bodemingrepen inhoudt die het mogelijk aanwezige archeologische bodemarchief kunnen aantasten, werd een archeologisch vooronderzoek van het terrein vooropgesteld.

Voor het uitvoeren van het archeologisch onderzoek deed studiebureau Technum nv een beroep op het archeologisch projectbureau ARON bvba. Het archeologisch veldwerk vond plaats op 8 en 9 mei 2007.

Er werd door ARON bvba op 19-04-2007 en op naam van Elke Wesemael bij het Agentschap Ruimtelijke Ordening - Onroerend Erfgoed een vergunning aangevraagd voor een 'prospectie met ingreep in de bodem'. Deze werd afgeleverd op 7-05-2007 onder het dossiernummer 2007/43.

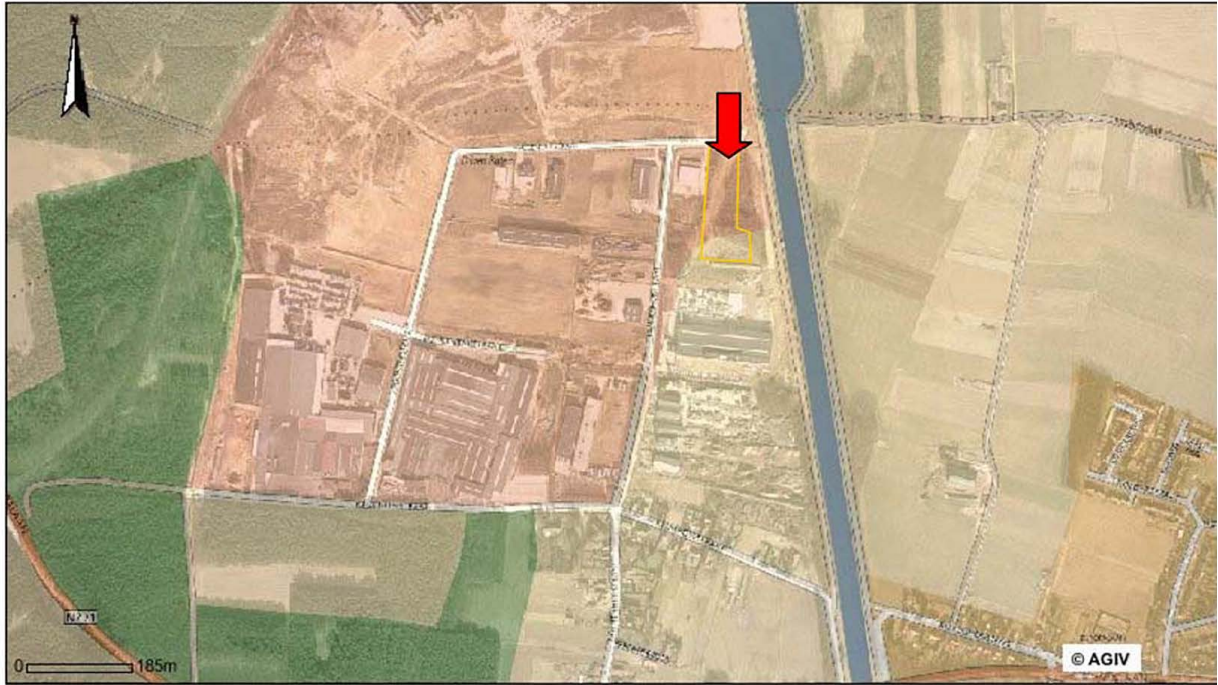
2. Situering van het onderzoeksgebied

De betreffende percelen (Kadaster afd. 2 sec. B blad 53; 44f, 51/2a, 47, 49, 52, 54, 48b, 45a, 58m, 51b) grenzen aan de noordzijde aan de Heulentakstraat en aan de oostzijde aan de losweg langsheen de Zuid-Willemsvaart. Het terrein maakt deel uit van het industrieterrein 'Industrie Rotem'. Aan de zuid- en oostzijde wordt het terrein begrensd door reeds bebouwde percelen. Tussen de te onderzoeken percelen en de losweg wordt de toegangsweg tot het containerpark gepland. Aan de zijde van de Heulentakstraat bevindt zich een dispersiecabine van Interelectra op het terrein.

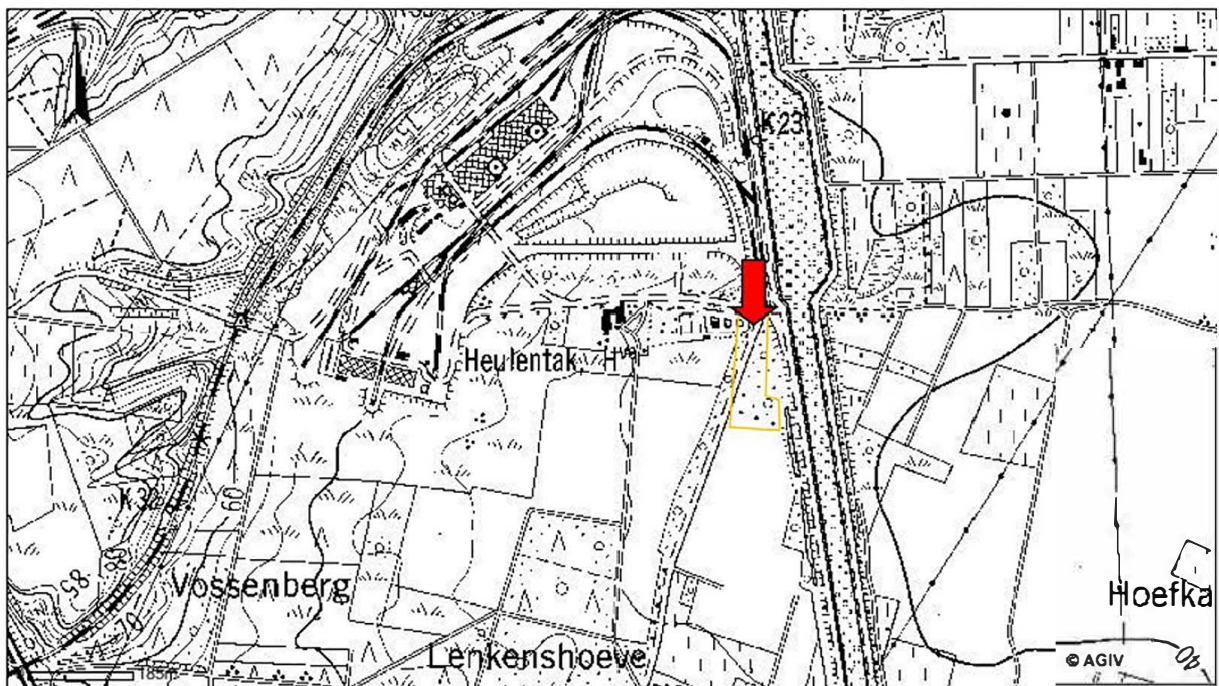
Landschappelijk gezien is het terrein in de Maasvallei gelegen. De beboste steilrand van de vallei situeert zich ca. 500 m ten westen van het terrein. De bodem is een Maas-terrassubstraat dat bestaat uit droog lemig zand met een weinig duidelijke humus en/of ijzer B horizont. Bovenop het natuurlijke bodemprofiel bevindt zich over het gehele terrein een ophogingslaag die bestaat uit oranje zand en maasgrind. De ophogingslaag vertoont plaatselijk andere vullingen die variëren van gecompacteerd geel tot oranje zand tot blauwgrijze kleiige lenzen.

Op de terreinen ten noorden van de Heulentakstraat was in het verleden een zinkfabriek gelegen. Deze werd gesloopt en de omliggende (vervuilde) bodem gesaneerd. Grenzend aan de noordzijde van het onderzoeksterrein bevond zich de terminus van enkele van de spoorlijnen die aangelegd waren ten behoeve van de zinkfabriek.

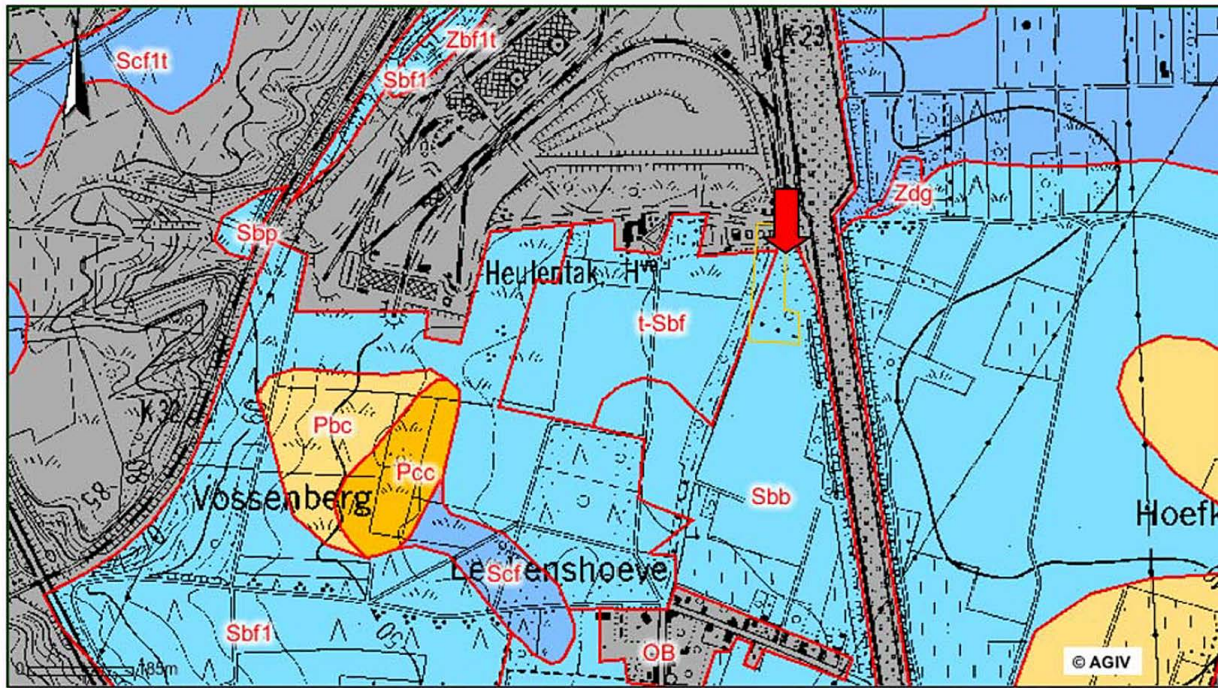
Vóór het terrein werd opgehoogd liep er van het midden van de noordzijde naar de noordwestelijke hoek van het perceel een weg met bermen. SL1 doorsnijdt deze weg, die in het profiel nog te herkennen was aan de hand van een opvulling die afweek van het ophogingspakket op de rest van het terrein. De vulling van de weg was egalier van kleur en zandiger dan deze op de rest van het terrein. Ze werd ook harder aangereden en is dus compacter.

Afb. 1: Middenschalige orthofoto. Rood: 'Industrie Rotem' met aanduiding van het onderzoeksgebied (Bron: AGIV).

Afb. 2: Topografische kaart met aanduiding van het onderzoeksgebied (Bron: AGIV).

Afb. 3: Bodemkaart van de omgeving van het onderzoeksterrein. T-Sbf bodem (Bron: AGIV).

3. Het onderzoek

a. Doelstellingen

De opdracht bestond uit het uitvoeren van een archeologisch proefsleuvenonderzoek. Het doel van een proefsleuvenonderzoek is het opstellen van een rapport dat een ruimtelijke en inhoudelijke analyse maakt van mogelijk aanwezige archeologische resten op het onderzoeksterrein. Op basis van dit eindrapport en in combinatie met de door de bouwheer opgemaakte bouwplannen, kan het terrein al dan niet archeologie-vrij worden verklaard, de inrichting van het terrein eventueel worden bijgestuurd, of kan een onderbouwde selectie van bedreigde en te onderzoeken zones worden opgemaakt.

Voor het terrein aan de Heulentakstraat te Dilsen werd in het door het Agentschap Ruimtelijke Ordening - Onroerend Erfgoed opgestelde archeologische bestek vooropgesteld dat 12% van de totale oppervlakte door middel van continue proefsleuven onderzocht diende te worden. Concreet kwam dit neer op de aanleg van 450 lopende meter proefsleuf, verdeeld over 3 parallelle sleuven met een tussenafstand van ca. 18 meter.

b. Verloop van het onderzoek

Sleuf 1:

Bij het aanleggen van een eerste proefsleuf langs de westelijke perceelgrens en over de volledige lengte van het terrein, werd duidelijk dat het terrein was opgehoogd met een zand -en grindpakket. Het aangevulde pakket bleek plaatselijk tot 1.5 m dik te zijn. Hieronder situeerde zich de 'historische' bouwvoor over een diepte van ca. 50 cm. Gezien het vlak in de proefsleuf onder deze bouwvoor werd aangelegd, bereikte de eerste proefsleuf plaatselijk een diepte van ca. 2 meter. Om veiligheidsredenen werden de wanden van de sleuven door de kraanmachinist bovenaan afgeschuind.

Sleuf 2:

Een tweede sleuf werd parallel aan Sleuf 1 aangelegd met een tussenafstand van 18 meter. Gezien de door middel van Sleuf 1 onderzochte westzijde van het terrein de minst opgehoogde zijde was, werd na 42 meter besloten de tweede proefsleuf niet dieper door te trekken. In het verlengde van Sleuf 2 bevinden zich ook reeds sleuven die voor de aan te leggen riolering werden gemaakt.

Afb. 4: Overzicht sleuf 1. Het terrein werd opgehoogd met een geel-oranje zand -en grindpakket. Het aangevulde pakket bleek plaatselijk tot 1.5 m dik te zijn. Hieronder situeerde zich de 'historische' bouwvoor over een diepte van ca. 50 cm (ARON bvba).

Sleuf 3:

De derde sleuf bevond zich parallel aan sleuf 2, met een tussenafstand van 18 meter. De aanleg werd bemoeilijkt door de aanwezigheid van enkele storthopen in deze zone van het terrein. Ook hier werd na 14 meter besloten de sleuf niet meer verder door te trekken. Het archeologisch vlak bevond zich in Sleuf 3 onder een ongeveer 2.10 m dik ophogingspakket. Door de aanwezigheid van een pakket los steenkoolgruis onderaan in het profiel (bovenop de voormalige bouwvoor) waren de profielen erg onstabiel.

Proefputten 1, 2 en 3:

De zandbodem en het regenachtige weer maakten het onverantwoord om dieper dan 2 meter te werken. Om te controleren of het terrein naar de oostzijde toe inderdaad meer was opgehoogd werden op het traject van sleuf 3 twee proefputten aangelegd. Een derde proefput bevond zich buiten het perceel, in het geplande regenwaterbekken. Hier werd een profiel opgeschoond van een bestaande sonderingsput.

In de proefputten kon worden vastgesteld dat de ophogingslaag lokaal tot 2.30 m dik kon zijn. Ook hier werden in het vlak geen archeologische sporen of vondsten aangetroffen. Telkens werd één sleufwand schoongemaakt en gedocumenteerd.

c. Onderzoekresultaten

Sleuf 1:

In het vlak werd geen enkel archeologisch spoor of geen enkele vondst aangetroffen. De aanwezige bodemsporen bestaan uit historische tot recente boomkuilen en wortels, evenals sporen van bioturbatie. De twee sporen (1.1 en 1.2) die werden ingemeten bleken een boomkuil en een wortelgang te zijn.

Sleuf 1 werd na 124 meter aan de zijde van de Heulentakstraat twee maal onderbroken omdat op het traject van de sleuf kort voor het onderzoek gestart was met de aanleg van riolering. Gestorte aarde

en enkele diepe putten waarin de rioolbuizen reeds aanwezig waren verhinderden het doortrekken van de proefsleuf. Tussen beide verstoringen kon nog 8 meter van het archeologische vlak worden onderzocht. De wanden van de aanwezige putten werden op archeologische sporen of vondsten gecontroleerd, echter zonder resultaat. Ook metaaldetectie leverde geen vondsten op.

Sleuf 2:

In het vrijgekomen vlak van Sleuf 2 werd geen enkel spoor of geen enkele vondst aangetroffen. De aanwezige bodemsporen bestonden uit historische tot recente boomkuilen en wortels, en sporen van bioturbatie. Na 42 meter werd besloten deze tweede sleuf niet verder door te graven. De zandbodem en het regenachtige weer maakten dat vanaf een profieldiepte van 1,5 tot 2 meter de grens van veilig werken werd overschreden.

Sleuf 3:

In het oostprofiel van Sleuf 3 werd onder het ophogingspakket en boven op de afgedekte bouwvoor een 15 cm dikke laag steenkool vastgesteld; deze kan gerelateerd worden aan de spoorlijn in de nabije omgeving.

Proefput 1:

Proefput 1 was een bestaande put waarvan één wand werd schoongemaakt met als doel een inzicht te krijgen in de ophogingslagen van het terrein, en de natuurlijke bodem onder deze lagen te situeren. Deze bestaande put werd als sonderingsput naast een oude riolschacht gegraven op de plaats waar net buiten het te onderzoeken terrein een bufferbekken voor regenwater zal worden aangelegd. De historische bouwvoor bevond zich in de wand van deze put op ca. 2,30 meter onder het huidige loopvlak. In het vrijgekomen vlak werd geen enkel spoor of geen enkele vondst aangetroffen.

Proefput 2:

Proefput 2 werd aangelegd op het traject van de derde (niet uitgevoerde) proefsleuf. Het doel was hetzelfde als bij proefput 1. Eén wand werd opgeschoond zodat kon worden vastgesteld dat het terrein aanzienlijk werd opgehoogd. De historische bouwvoor bevond zich in de wand van deze put op ca. 2,15 meter onder het huidige loopvlak. In het vrijgekomen vlak werd geen enkel spoor of geen enkele vondst aangetroffen.

Proefput 3:

Proefput 3 werd door ons aangelegd op het traject van de derde (niet uitgevoerde) proefsleuf, ten zuiden van proefput 2.

Het doel was hetzelfde als voor proefput 1 en 2. Eén wand werd opgeschoond. Opnieuw kon worden vastgesteld dat het terrein ook hier aanzienlijk was opgehoogd. De historische bouwvoor bevond zich in het profiel op ca. 2,30 meter onder het huidige loopvlak. In het vrijgekomen vlak werd geen enkel spoor of geen enkele vondst aangetroffen.

4. Conclusies en aanbevelingen

Gezien de sterke ophoging van het terrein en de afwezigheid van archeologische sporen of vondsten in het reeds gesondeerde deel van het terrein, lijkt verder proefsleuvenonderzoek op het terrein ons inziens niet haalbaar of aangewezen. Niettemin kan het interessant zijn om het uitgraven van de containerkuilen te begeleiden. Met een diepte van om en bij de 2 meter komen ze op de minder opgehoogde delen van het terrein net tot op of net onder de voormalige bouwvoor.

Archeologisch archief:

Het archeologisch archief werd overgemaakt aan het depot van het Museactron te Maaseik. Het bestaat uit een afgedrukt eindrapport, en een DVD met een digitaal eindrapport, de digitale foto's die op het terrein werden gemaakt, en de digitale CAD plannen die tijdens het onderzoek werden opgemaakt. *Op de teksten en de foto's geldt een auteursrecht. Gelieve ons de wens om gebruik te maken van de teksten, plannen of de foto's schriftelijk over te maken op info@aron-online.be*

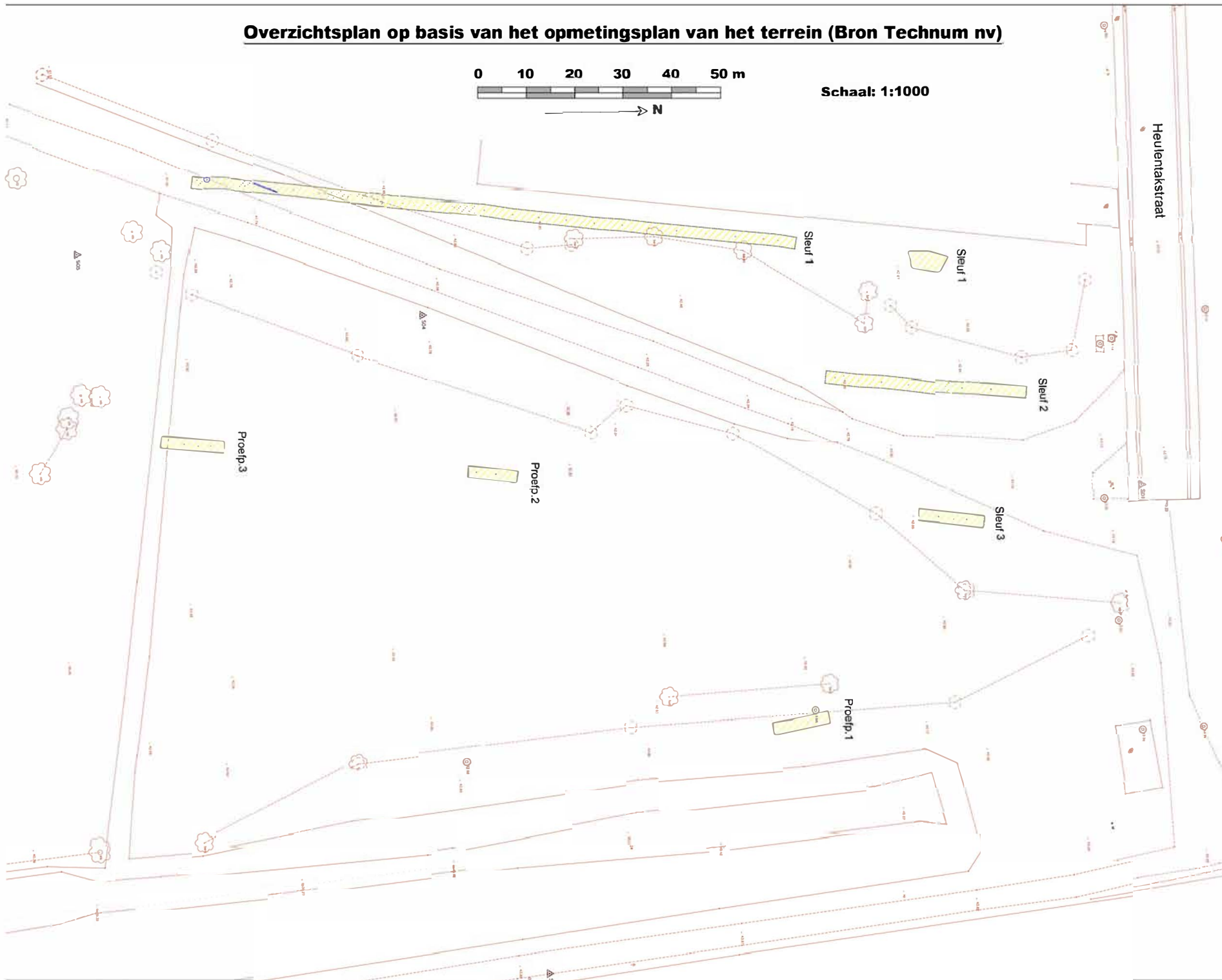
Overzichtsplan op basis van het opmetingsplan van het terrein (Bron Technum nv)

0 10 20 30 40 50 m

N

Schaal: 1:1000

ARON bvba

Archeologisch Projectbureau

DILSEN-STOKKEM
HEULETAKSTRAAT

DI-07-HE

Legende

Opmetingsplan

Proefsteuven

Onderweg

Overzichtsplan sleuven
op basis van
opmetingsplan terrein

Veldregistratie FW KB

CAJ BL

Datum: 8 mei 2006

Bijlage 1: Fotolijst DI-07-HE

<i>Volgnummer</i>	<i>Soort opname</i>	<i>Beschrijving</i>	<i>Genomen uit</i>
3587	Detailfoto	Proefsleuf 1, Spoor 1	O
3595	Overzichtsfoto	Proefsleuf 1	Z
3594	Overzichtsfoto	Proefsleuf 1	Z
3593	Profielfoto	Proefsleuf 1, W-profiel	O
3592	Profielfoto	Proefsleuf 1, W-profiel	O
3591	Profielfoto	Proefsleuf 1, W-profiel	O
3590	Detailfoto	Proefsleuf 1, Spoor 2	O
3543	Overzichtsfoto	Toestand terrein voor het onderzoek	ZW
3588	Detailfoto	Proefsleuf 1, Spoor 2	Z
3598	Overzichtsfoto	Proefsleuf 2	ZO
3586	Overzichtsfoto	Toestand terrein	W
3585	Overzichtsfoto	Aanleg proefsleuf 1	ZW
3548	Overzichtsfoto	Toestand terrein voor het onderzoek	Z
3547	Overzichtsfoto	Toestand terrein voor het onderzoek	N
3546	Overzichtsfoto	Toestand terrein voor het onderzoek	NW
3545	Overzichtsfoto	Toestand terrein voor het onderzoek	W
3544	Profielfoto	Ophoging van het terrein	
3589	Detailfoto	Proefsleuf 1, Spoor 2	Z
3605	Profielfoto	Proefsleuf 2, W-profiel	O
3614	Profielfoto	Proefput 3, O-profiel	W
3613	Profielfoto	Proefput 3, O-profiel	W
3612	Overzichtsfoto	Proefput 3, Kristien	NW
3611	Overzichtsfoto	Proefput 2	ZW
3610	Profielfoto	Proefput 2, O-profiel	W
3609	Profielfoto	Proefsleuf 3, O-profiel	W
3608	Profielfoto	Proefsleuf 3, O-profiel	W
3596	Profielfoto	Proefsleuf 1	
3606	Overzichtsfoto	Proefsleuf 3	NW

Volgnummer	Soort opname	Beschrijving	Genomen uit
3597	Profielfoto	Proefsleuf 1, boomkluit	
3604	Profielfoto	Proefsleuf 2, W-profiel	O
3603	Overzichtsfoto	Toestand terrein	ZW
3602	Profielfoto	Proefsleuf 1, W-profiel	NO
3601	Profielfoto	Proefsleuf 1, W-profiel	NO
3600	Overzichtsfoto	Proefsleuf 1	N
3599	Overzichtsfoto	Vervolg Proefsleuf 1	ZO
3615	Overzichtsfoto	Proefput 3, Kristien	NW
3607	Profielfoto	Proefsleuf 3, O-profiel	W

